

گزارش
نماگرهای
اقتصادی بانک
مرکزی در
طول سال های
۹۲ تا ۱۴۰۰
نشان می دهد
در مجموع،
در طول دوره
۸ ساله دولت
گذشته، میزان
سرمایه گذاری
در اقتصاد ایران
به قیمت های
ثابت، ۳۰٫۶
درصد کاهش
یافته است

این در حالی است که در زمستان ۱۴۰۰ که به تدریج سیاست های اقتصادی دولت سیزدهم به ثمر نشست، شاهد رشد چشمگیر تشکیل سرمایه ثابت ناخالص در کشور بودیم. طبق گزارش بانک مرکزی، در زمستان ۱۴۰۰ تشکیل سرمایه ثابت ناخالص نسبت به زمستان ۱۳۹۹ بیش از ۱۴ درصد افزایش یافت.

میزان تشکیل سرمایه ثابت، از نیمه دوم سال ۹۲ تا نیمه اول سال ۱۴۰۰ در مجموع ۳۰٫۶ درصد کاهش یافت، اما براساس گزارش بانک مرکزی در فصل زمستان ۱۴۰۰، میزان تشکیل سرمایه ۱۴٫۴ درصد رشد داشت که در سال ۱۴۰۱ نیز روند رشد آن ادامه یافت.

نرخ تشکیل سرمایه ثابت ناخالص شامل تشکیل سرمایه در بخش ساختمان و تشکیل سرمایه در بخش ماشین آلات می شود و بیانگر تغییرات میزان سرمایه گذاری در اقتصاد یک کشور است. کاهش نرخ تشکیل سرمایه به معنای کاهش سرمایه گذاری و افزایش آن نشان دهنده رشد سرمایه گذاری در اقتصاد است. علت استفاده از عبارت ناخالص هم عدم احتساب استهلاك است.

یکی از چالش هایی که اقتصاد ایران در دوران ۸ ساله دولت های یازدهم و دوازدهم با آن مواجه بود، کاهش سرمایه گذاری در اقتصاد بود. مدیران ارشد دولت گذشته عمدتاً بر جذب سرمایه گذاری خارجی تاکید می کردند اما حتی برای جذب سرمایه گذار خارجی قوانین و فرایندهای صدور مجوز تسهیل نشد.

گزارش نماگرهای اقتصادی بانک مرکزی در طول سال های ۹۲ تا ۱۴۰۰ نشان می دهد در مجموع، در طول دوره ۸ ساله دولت گذشته،

میزان سرمایه گذاری در اقتصاد ایران به قیمت های ثابت، ۳۰٫۶ درصد کاهش یافته است.

حتی در طول ۴ سال اول دولت که بحث های سیاست خارجی و برجام بسیار مورد توجه بود باز هم در مجموع تشکیل سرمایه ثابت افت ۸٫۷ درصدی داشته است.

کاهش تشکیل سرمایه در اقتصاد به معنای کاهش پتانسیل افزایش تولید ناخالص داخلی، کاهش ظرفیت در رشد درآمد سرانه و رفاه و کاهش ظرفیت اشتغال است. برای کشوری در حال توسعه، رشد تشکیل سرمایه امری حیاتی است و کاهش این شاخص بیانگر کند شدن سرعت توسعه در یک اقتصاد است.

با این وجود در فصل زمستان سال ۱۴۰۰ برای اولین بار در یک دهه گذشته نرخ تشکیل سرمایه ثابت در فصل زمستان به رکورد ۱۴٫۴ درصدی رسید که بیانگر تغییر جهت منحنی تشکیل سرمایه در اقتصاد ایران است.

رشد تشکیل سرمایه در بخش ماشین آلات به معنای افزایش تمایل سرمایه گذاری در بخش تولیدات صنعتی در کشور است.

بر اساس گزارش مرکز آمار، رشد تشکیل سرمایه در بخش ماشین آلات کشور در دولت دوازدهم به شدت نزولی بود. از بهار ۱۳۹۷ تا بهار ۱۴۰۰ متوسط رشد فصلی تشکیل سرمایه در بخش ماشین آلات، منفی ۱۶٫۳ درصد بود. اما از تابستان ۱۴۰۰ با تغییر دولت شاهد روند مثبت تشکیل سرمایه در بخش ماشین آلات هستیم.

گزارش مرکز آمار نشان می دهد نرخ رشد تشکیل سرمایه در بخش ماشین آلات کشور طی چهار سال اخیر به شرح زیر بوده است.

نرخ رشد تشکیل سرمایه ثابت ماشین آلات (منبع: مرکز آمار)

